

Criteri del Govern relatiu a la Proposició de Llei reguladora de la iniciativa legislativa popular

El Govern ha examinat la Proposició de Llei reguladora de la iniciativa legislativa popular presentada per les Sres. Susanna Vela Palomares, Judith Salazar Álvarez i el Sr. Pere López Agràs, conselleres generals i president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, respectivament, en nom i representació dels consellers generals del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

D'acord amb el que disposa l'article 103.2 del Reglament del Consell General, manifesta el seu criteri sobre la Proposició de Llei esmentada.

Consideracions

La Proposició de Llei que se sotmet al criteri del Govern consta de disset articles, dos disposicions addicionals i tres disposicions finals i té per objecte desplegar i regular el dret d'iniciativa legislativa de la ciutadania. Aquest dret ja ha gaudit d'exercici efectiu tot i no haver estat desplegat ni regulat amb anterioritat.

En el sistema democràtic andorrà, prendre part en els assumptes públics és poder participar en l'estructura, el procés i el resultat de la política. L'activitat ciutadana a Andorra es manifesta de diverses formes, i la participació política ciutadana s'exerceix de manera lliure i espontània, la qual conviu amb les normes i estructures institucionals que formen l'estat de dret, democràtic i social del Principat.

El Govern és sensible al desenvolupament de totes les dimensions de la democràcia i ha promogut en els darrers anys un canvi de perspectiva de la relació amb el nostre sistema representatiu, fomentant mecanismes dialògics amb la finalitat d'acostar la població a les institucions i incentivar un exercici ciutadà amb un rol central i actiu.

Malgrat que el Govern comparteix gran part de l'esperit de la Proposició, en termes generals caldria veure la idoneïtat d'aplicar un únic i feixuc procediment i optar per simplificar-lo o aproximar-se fins i tot al dret de petició.

L'Executiu, de forma enunciativa i sense emetre un criteri exhaustiu, té la voluntat de remarcar, mitjançant aquestes consideracions, certs aspectes que haurien de sotmetre's a revisió.

En les causes d'incompatibilitat mencionades a l'article 4.4 relatives a les condicions de capacitat de formar una comissió promotora o pertànyer-hi, s'hauria d'especificar també la menció expressa d'exclusió d'altres càrrecs electes, alts càrrecs i càrrecs de lliure designació de totes les administracions, institucions i dels respectius organismes públics, parapúblics o privats dependents o participats, ja tinguin caràcter fundacional o societaris.

El Govern constata també que la Proposició de Llei ordinària preveu en diversos punts de l'articulat assignar noves competències a la Junta Electoral, en matèria de control, supervisió i certificació del procés de les iniciatives legislatives populars. Creiem que crear noves funcions afegides a aquest òrgan electoral permanent hauria de partir d'una reflexió d'adequació de la finalitat principal de la Junta Electoral, tractant-se d'un procés de participació i no d'un procés electoral.

En aquest sentit, cal esmentar que les persones que habitualment formen la Junta Electoral són magistrats i experts en dret. (Reunir-se cada cop que hi hagués una ILP podria entorpir la funció de la cúria i dels vocals professionals del dret.)

No obstant això, caldria analitzar i preveure la qualificació d'una disposició final que modifiqués l'article 28 de la Llei qualificada del règim electoral i del referèndum, o bé, en cas escaient, optar per la creació d'un òrgan de control paral·lel independent amb membres institucionals o experts designats per la Sindicatura a l'inici de cada legislatura. (Representants d'una visura ciutadana, Raonador del Ciutadà, representants dels comuns, del Govern...)

En relació amb els plec per a la recollida de signatures estipulats a l'article 7, el Govern apreciaria convenient que es preveïés una estandardització de les graelles de declaració de suport i els formularis subministrats digitalment pel Consell General. Aquesta mesura facilitaria la inscripció de forma espaiada per resultar el contingut manuscrit llegible i entenedor.

Pel que fa a l'autenticació de signatures no automatitzada, el Govern creu que és una mesura innecessària que podria comportar un fre en el procediment i una saturació de l'activitat de les secretaries judicials i comunals. Complementàriament, s'ha trobat a faltar la figura dels notaris, que són els professionals de la fe pública. Altrament seria suficient la publicació de les persones interessades signatàries durant un període raonable per objectar contra la no autenticitat de les seves respectives dades i signatura, oposar-s'hi o eventualment denunciar-la. D'altra banda, l'autenticació mitjançant fedataris especials podria arribar a ser una alternativa sempre que aquestes persones tinguessin totes les eines, els mitjans, les garanties i els mecanismes necessaris per a l'exercici de l'encomana de donar fe de l'autenticitat de les signatures.

Així mateix, el Govern creu que és necessari esmenar i precisar en l'article 11.1 que caldrà presentar els plec de signatures agrupades als comuns respectius segons on tinguin registrats els drets polítics i on gaudeixin d'inscripció efectiva al cens electoral i no de residència les persones signants.

També considera adient estipular els períodes inhàbils per celebrar processos d'iniciatives legislatives populars. No haurien de poder iniciar-se durant els períodes que transcorrin entre la convocatòria d'eleccions generals i els seixanta dies naturals posteriors a l'elecció del cap de Govern ni en el període comprès entre la convocatòria i la celebració d'un referèndum.

L'Executiu constata que no queda clara la intencionalitat de la disposició final primera, relativa a la modificació de l'article 85 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional. La modificació d'aquesta Llei hauria de preveure que l'article fos qualificat però alhora valorar les eventuais implicacions del canvi de sentit de la nova redacció proposada.

Tot i que la iniciativa legislativa és atribuïda constitucionalment al Consell General, també ho poden fer tres comuns conjuntament i una desena part del cens electoral nacional; això no obstant, requereixen el tràmit previ de la presa en consideració, és a dir, l'assumpció com a pròpia per part del Consell General i el posterior desplegament del procediment legislatiu.

Entenem, si la pretensió és garantir un recurs per inadmissió tal com es desprèn de l'article 6 de la Proposició de Llei, que no caldria modificar el sentit de la Llei esmentada, ja que

l'article 95 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional ja preveu que “les disposicions, resolucions i actes del Consell General que no tinguin caràcter de llei i lesionin algun dels drets a què es refereix l'article 85 d'aquesta llei, poden ser impugnats directament a través del procés d'empara pels subjectes afectats”, com també mana la Constitució en l'article 102.b.

La iniciativa legislativa popular consisteix en l'acte voluntari en virtut del qual la ciutadania promou i proposa al legislatiu un text perquè pugui ser acceptat com a llei. Així doncs, s'ha d'entendre la iniciativa legislativa popular com un dret de promoció d'un determinat text legislatiu que en cada fase posterior pugui ser admès a tràmit, pres en consideració, debatut i votat sota el paraigua del Consell General, òrgan on resideix també la voluntat sobirana popular. La ciutadania pot proposar però no imposar-se a la voluntat d'una majoria democràtica parlamentària.

Dit això, la decisió sobre l'admissió i presa en consideració de la proposta ciutadana només pot ser objecte d'un recurs fonamentat en la vulneració dels elements aplicables a l'exercici del dret, a les causes d'inadmissibilitat referides a l'article 5 de la Proposició de llei pel que fa referència a la idoneïtat i l'oportunitat de la decisió d'iniciar o no la tramitació legislativa de la iniciativa.

Cal fer una referència especial a la disposició final segona, relativa al desenvolupament reglamentari proposat en el text. El Govern considera el contingut del text prou detallat i concret i no veuria necessari preveure un reglament.

Aquest és el criteri favorable del Govern sobre la Proposició de llei reguladora de la iniciativa legislativa popular tenint en compte tot el que s'ha exposat anteriorment.

Andorra la Vella, 15 de juny del 2022

3. PROCEDIMENTS ESPECIALS

3.2.1 Projectes de llei qualificada

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 16 de juny del 2022, exercint les atribucions que li confereix l'article 80 del Reglament del Consell General, ha acordat a demanda de la M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez, consellera general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, prorrogar el termini per a la presentació d'esmenes al **Projecte de llei qualificada de modificació de la llei qualificada de la Justícia**. El nou termini finalitza el dia 29 de juny del 2022, a les 13.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 16 de juny del 2022

Roser Suñé Pascuet
Síndica General